

להמריכו זליחה

גליון מח • פרשת כי תבא תשפ"ד

מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א

ניצוצי חיזוק ואמונה

פניני הפרשה

פתגמי קדישין ומרגינתין טבין שנשמעו מפי"ק הגה"צ מורי"צ שליט"א בשעה של קודרת רוח ובשבילי דאורחא

זשמחת בכל הטוב

מוריני שליט"א אמר: רבים שואלים איך אכן זוכים להיות בשמחה? והתשובה הוא: פשוט על ידי נגינה, לפעמים על ידי שיר חדש, וכמ"ש בשיחות הר"ן (אות רעג) 'טוב להאדם להרגיל את עצמו שיוכל להחיות את עצמו עם איזה נגון, כי נגון הוא דבר גדול וגבוה מאד מאד, ויש לו כח גדול לעורר ולהמשיך את לב האדם להשם יתברך'. אמנם צריכים להיות מבין בניגון. סיפר לי פעם מישהו שבאיזה ביהמ"ד הגיע בניגון חדש, והציבור התלהבו ורקדו. והיה שם אחד שלא הבין בניגון, ושאל מה התלהבות, אמרו לו שזה ניגון חדש, והוא התפלא ואמר, הרי שרים את זה כל שבוע... הרי שצריכים להיות מבין בניגון. רביה"ק מרחיב (ליקוטי מוהר"ן תניניא סימן כ"ד) בענין הסוד של עשרה מיני נגינה, שעל ידם אפשר לצאת מהעצבות, ומבואר שם שהשמחה והניגון הם ענין אחד וקלקול הניגון הוא קלקול השמחה, אמנם ע"י בסוף השיחה לעיל (שם) מה שכתב רביה"ק 'ואפילו מי שאינו יכול לנגן, אף על פי כן בביתו ובנינו לבין עצמו יוכל להחיות את עצמו באיזה ניגון כפי שיוכל, לומר אותו. כי מעלת הנגון אין לשער'.

(רעוא דרעוין תצוה תשפ"ד לפ"ק)

חוכה בימי אלו

מוריני שליט"א דיבר בענין נישואין דקדושה, ואמר: הדברי חיים זצ"ל אמר, אשר איש ואשה הכשרים העומדים תחת החופה ומסדרים לפניהם קידושין, ואומרים השבע ברכות כדת משה וישראל, הרי הוא מפחד להגביה עיניו מגדול השראת השכינה הנמצא שם, ובפרט מחופה בימי אלול, וכל זה אע"פ כי בחיצוניות נראין הדברים כי הם דברים גשמיים, אעפ"י הואיל ונעשית על פי תורה על ידי איש מישראל, הענין גבוה מאד ופועל הרבה, כי כל דבר מישראל מרמז על דברים עליונים מאד.

(צפרא דשבתא פרשת ראה שנת תשע"ג)

'מהות התשובה'

תשובה - לשוב לשורש

רביה"ק בהטעמיו לבאר ענין התשובה (ליקוטי מוהר"ן קמא סימן ל"ה) הוא מתבטא בביטוי נפלא: 'דע כי תשובה היא לשוב את הדבר למקום שניטל משם' - ודיבור של רביה"ק הרי כולל הכל, וזאת אומרת שכאשר מחזירים הדבר לשרשו זהו "תשובה".

הכתוב אומר (קהלת ז, כט) "אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים אֶת הָאָדָם יֵשֶׁר וְהִמָּה בִקְשׁוּ חֲשֹׁבוֹת רַבִּים", השי"ת ברא את אדם הראשון עם לב ישר להשי"ת, וכך אכן היה קודם החטא, הוא היה כל כולו - עינו וליבו שלמים עם השי"ת, הוא ידע והכיר בכך שהוא נברא שהשי"ת בראו וכל מה שיש לו הכל הוא ממנו יתברך! אין עוד מלבדו! וכאשר היה מביט על הבריאה הוא ראה ממש 'וְהָאָרֶץ הָאֵרֶץ מְכַבֶּדָה' (יחזקאל מג, ב), ועל זה הוא פתח ואמר (תהלים צב, ה-ו) "כי שִׁמְחַתְנִי ה' בְּפַעֲלֶךָ כְּמַעֲשֵׂי יְדֶיךָ אֲרֹגוּ מֵהַ גְּדֹלוֹ מַעֲשֵׂיךָ ה' מֵאֵד צְמָקוֹ מִקְּשׁוֹבֵי יָדַי", הוא ראה שהבריאה וכל העולם הוא עולם טוב ומקום נעים! כל העולם היה מאיר וזוהר מזוי השכינה!

ישרים הם הרואים פני ה'

ואכן זהו הנקרא 'ישר'! 'חשובנות רבים' הם ההיפך מכל זה, היפך מישרות, וכמו שהכתוב מבטא את הישרים "יֵשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ" (תהלים קמ, יד), ישרים נקראים אלו הרואים את פני השי"ת. ואכן ישנו מאמר באותיות דרבי עקיבא (אות ס') שהצדיקים זוכים ומקבלים בכל יום את פני השכינה, הם נקראים 'ישרים', וזהו אכן 'ישר', זהו 'עשה אלקים את האדם ישר'.

אין עוד מלבדו!

וצריך להבין, הרי אין באפשרותינו לדבר כלל מעצום מעלתו וגדולתו של אדם הראשון לפני החטא, עד שמצינו שהשי"ת אמר למלאכי השרת "חכמתו גדולה משלכם" (מדרש רבה קהלת פרשה ז' אות לב), והמלאכים היו מסבבים אותו והיה כמלך בגדוד (ראה סנהדרין נ"ט ע"ב), הם הביטו עליו והכירו בו כמבחר הנבראים, אך הוא כלפי עצמו הרגיש 'כְּגִמְלָ עֲלֵי אָמוֹ' (תהלים קלא, ב), הוא עצמו לא החשיב את עצמו

למאומה, ומה שיש לו הוא רק את קונו, וכל מה שיש לו הוא ממנו יתברך, אין עוד מלבדו ממש! שכלו חכמתו ודעתו, הכל מכל כל הוא מבורא עולם!

הוא שוה כל הבריאה

האמת הוא שכאשר האדם יודע ידיעה זו אזי הוא שוה הכל! כי רק בגלל הדבר הזה ברא השי"ת את כל הבריאה כולה! והרי הכתוב אומר (בראשית ב, ד) 'אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם' ודרשו חז"ל (בראשית רבה פרשה י"ב אות ט) "אל תקרי בהבראם אלא באברהם", והוא על פי מה שאמרו בגמרא (ברכות ז' ע"ב) "אמר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי, מיום שברא הקב"ה את העולם לא היה אדם שקראו להקב"ה אדון עד שבא אברהם וקראו אדון", ואברהם אבינו הרי תיקן חטאו של אדם הראשון, כי אחר החטא לא היה מי שהכיר בשלימות באדנותו של השי"ת בעולם כוהו, ולצורך זה ברא השי"ת את עולמו, "בהבראם - באברהם", ולכן אכן קרא להשי"ת בשם "אדון", כי הוא השיג את אדנותו בתכלית השלימות עד שניתן לו רשות לתאר כביכול את השי"ת בשם "אדון", וזהו שם משמות הקודש, שם של גילוי אלוקות ממדת המלכות, מה שלא ניתן רשות לשום אדם לפניו.

והאמת הוא שכאשר האדם יודע מידע זה אזי הוא שוה הכל! כי רק בגלל הדבר הזה ברא השי"ת את כל הבריאה כולה!

הדעת האמיתית והנכונה

המהר"ל מפראג בחידושו (חידושי אגדות מסכת סוכה דף ד' ע"ב) מבאר הענין, כי לכאורה כיצד ניתן להיאמר כזאת שכביכול השי"ת ברא את העולם מפני האדם שימליך אותו, וכי הוא נצרך לברואיו, אלא הכוונה הוא שמפני זה האדם המכיר באדנותו יתברך, בשבילו מקבלת הבריאה שויות, דהיינו שאין הכוונה שהשי"ת צריך שיכירו בו ובמלכותו, כי הוא אינו נצרך לשום נברא, [-ואם כי בוודאי כל מעשה הבריאה שברא הוא כדי שיהיה לו נחת רוח מברואיו], אלא הכוונה הוא שכאשר האדם מכיר בהשי"ת אזי "הוא" שוה שכל הבריאה ייברא בשבילו.

וזהו הדעת האמיתית והנכונה שעל זה איתא בגמרא (נדרים מא ע"א) "דעת קנית - מה חסרת", ובמדרש (במדבר רבה

המשך בעמוד ב

נפש בשאלתי?

שאלות שעלו על שלחנא דמלכא

פני מכתבים

מכתבי הגה"צ מורינא שליט"א לאור הזמן והפרשה

תיקוני אלול

ב"ה אלול תשל"א.
אל כבוד החברים היקרים ה' עליהם יחיו ויתענגו על רוב שלום.
על דבר שאלתכם, מהו כוונת אלול, אם התיקון של 'דום לה' או השני מיני בקיאות, בקי ברצוא בקי בשוב.
הנה הלא גם סוד התיקון של "דום לה" הוא ממש כעין התיקון של השני בקיאות (כלומר ששניהם ענין אחד ממש). כי בעת קבלת הבזיון באבהו 'דום לה' הלא זהו ממש הבקיאות של "בקי בשוב", שאז הוא מתחזק בהקב"ה בהעלם המוחין שהוא נעשה כמדבר לדוש עליו (הנאמר שם במאמרי רב"ח).
ואילו התיקון שנעשה אחר זביחת היצר שאז זוכין לבחי' כבוד אלקים, שם יש הבחינה של "בקי ברצוא" (שגם שם נאמר שזוכה לכבוד אלקים) ושניהם ענין אחד ממש ודו"ק.

ובימים אלו צריכים לקוות להשי"ת בבחינת "אשמעה מה ידבר הא-ל ה' כי ידבר שלום אל עמו" (תהלים פה, ט) - שנהיה אנו בכלל זה, ושלום היינו שלום בתורתו ובגופו וממונו, כי כל פגם שאדם פוגם במלכות שמים זה בחי' פגם השלום. וכל מניעה ובלבול כל מה שעובר למנוע מלכות שמים - זה הכל מפגם השלום. כי כל תיקון הבריאה, היא להיות העולם ומלאו דבוקים בהקב"ה בשלמות, ועל ידי זה יוכלו כל העולמות יחד אל הקב"ה בשלום דקדושה, להמליכו ולייחדו.

ההס"א היא המורדת במלכות שמים. וכל הרע הכללי והפרטי, הכל שרשם הוא מהרע הכולל. ועם כל זיכור הנפש בשמירת הברית ובכל תנועה של הכנעת הרע, וכן על ידי זיכור הנפש בתורה ותפילה וקיום המצוות הקדושות, ע"י כל זה מזדככים הגוף והנפש ומתקרבין יותר אל השלום דקדושה, אל השי"ת.

ובימים אלו עוסקים הרבה במלכות שמים, כמו שמובא בליקוטי הלכות שכל התפילות של ראש השנה והפיוטים הם להמליכו ולייחדו, כמו שמאריכין בהמלכות, וכופלים ה' מלך ה' מלך וכו', וכן בתפילת השמונה-עשרה, ובמלכויות זכרונות ושופרות, הכל פסוקי המלכה.

והשם יברך אותנו בשלום, כמו שכתוב "ה' יברך את עמו בשלום" (תהלים כט א), בשלום דקדושה, שיהיה "אני לידודי וידודי ליי" בתכלית השלימות.
והעתירו בעדי שיושיעני השי"ת בגוף ונפש במהרה. יעקב מאיר בן חי' דינה

הנה הבחינה הזו של הבעש"ט בעת שפסקו עליו שלא יהיה לו עוה"ב - התלהב מאד והתחיל לעבוד את ה' בלי עוה"ב (כמובא בסיפור של נסיעתו לאר"י שמספרים בשביעי של פסח, ועוד) - שלבורא גדול כזה עד קץ ואין תכלית כדאי לעבוד אותו גם בלי עולם הבא, ועם עבודה כזו יעשה לו נחת רוח של היה לעולמים, עד שהוכרח הבע"ט לוותר על הקטרוג שלא יתנו לו עולם הבא, כי מאד לא כדאי לבע"ט עבודה נשגבה כזאת, לכן פעל ששייבו לבעש"ט מיד את העוה"ב, וכתב מוהרנ"ת, שעל כל אחד עובר דיחוי כזה, כל אחד לפי בחינתו, ואין יכולים להתגבר עליו כי אם על ידי בחינה של הבעש"ט שכדאי לעבוד לעבוד את השי"ת הגדול והנורא בלי עולם הבא, היינו שלעיתים יש לו חלישות הדעת באופן שאין לו עוה"ב, וצריך להתגבר אז לעבדו גם בלא זה.

השם יזכנו שנהיה דבוקים אליו תמיד. יעקב מאיר

אדם להיות משוחרר! לא להתפלל בגלל שממהר לאכילתו ולשאר ענייניו.

שאלה: האם יש להאריך בתפילה גם על חשבון לימוד התורה?

אח שלי, ברוך (ע"ה), נסע עם רבי יונה (לעבל זצ"ל) לכפרים סביב מירון, לקנות מזון לקיבוץ של ראש השנה במירון, אדהכי והכי ישב רבי יונה לאכול סעודתו, אחר כך החל לברך ברכת המזון, אחי ברוך מספר שמעולם לא שמע ברכת המזון כזה, היה נדמה כאילו היה רעב לפני כן חודשיים, היה מהלל ומודה להשי"ת בנעימות נפלאה בכל תיבה ותיבה שבברכת המזון, הודאה אמיתית מעומק הלב, הרי אילו לא היה לו אוכל היה מת מרעב.

תשובה: תפילה הוא דבר חשוב מאד. הדבר תלוי במדה ומשקל, לא מדי הרבה אריכות, אבל קצת יותר ארוך בוודאי צריך להכניס כח בתפילה, כשיש מספיק זמן להתפלל, אזי מתפלל כראוי, התפילה צריכה להיות 'תפילה', לא סתם לומר התיבות.

אדם צריך להתפלל בנעימות וללמוד תורה בנועם, הרי זה 'מתוק כצוקער'. העול והמהירות שנדמה לאדם שאין לו זמן, מפריע לתפילה. **בעת התפילה צריך**

פני הסיפור

מעשיות ועבודות מחכימות מאוצרו של מורינא הגה"צ שליט"א מסודר על פי נושאים

א-ל-ו-ל

כן הבנתי שהוא זמן מיוחד, ואז כבר גם בחנתי ביראה ובהתלהבות שאתו בכל הקהל - ובעיקר בא הדבר לידי ביטוי שלא היה פנאי רגע אחד.

סבסלי ביהמ"ד

סיפרו אנשי ירושלים אשר בדור הקודם היו סוגרים החניות בימי אלול, ובאו לומר תהלים בבית המדרש ישועת יעקב, והיו צריכין לבוא בהקדם להשיג מקום ישיבה, כי היה הבימה"ד מלא על גדותיו, ומי שעלתה בידו להשיג מקום ישיבה היה זה עברו ריות.

זכורני בימי ילדותי, שעדיין לא אפשר דרא כבזמנינו שמחכים את הבנים מילדותם לאוירת חודש אלול וכדומה, ולא ידענו מאומה שבאים ימים נעלים, ואיך בכל זאת ידענו שכבר הגיע חודש אלול - שיום אחד לאחר התפילה התחילו כולם לעסוק באמירות, דיבורים קדושים של תורה ותפילה, כן היה יום אחר יום, והבטתי בפליאה על עולם חדש שנברא לפתע; זה אומר תנ"ך וזה אומר תיקונים, זה עוסק בספרי רבינו זה משתפך נפשו בליקוטי תפילות, ועל ידי

המשך מעמוד א'

פרשה י' אות א') אמרו שרעת היא הכרת הבורא. זהו הדעת הנכונה.

החכמה היא אור מהאמונה הקדושה

ורביה"ק בתורה ל"ה אחר שאמר שתשובה הוא לשוב את הדבר למקום שניטל משם, הוא מסיים ואומר שהמקום הזה הוא "חכמה", חכמתו יתברך, וכמו שכתוב (תהלים קד, כד) "כלם בחכמה עשית", לחזור לחכמה האמיתית. כי למעשה החכמה הזאת של "כלם בחכמה עשית" הוא דבר אחד עם "בדבר ה' שמים נעשו", וכמו שכתוב (משלי ב, ו) "מפיו דַעַת וְתְבוּנָה, מִהַדְיָבוֹר יוֹצֵא חֲכָמָה וְהוּא דְבַר אֶחָד מִמֶּנּוּ, כִּי כָל הַחֲכָמָה דְקָדוּשָׁה הוּא כּוֹלוֹ אוֹרוֹת מֵהָאֵוֶר שֶׁל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה."

ניצוץ אחד | עיקר מצות אהבת ישראל - הוא התקשרות לצדיקים!

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מורינא שליט"א

